

Verslag vergadering Wetenschappelijke Commissie VLIZ 19 oktober 2007 (Het Pand, Gent, 14.00 uur)

Aanwezig:

Guido Dumon, Rudy Herman, Tine Huyse, Colin Janssen, Jan Mees, Georges Pichot, Marnix Pieters, Jan Seys, Stefan Van Damme, Gilbert Van Stappen

Verontschuldigd:

Jean Berlamont, An Cliquet, David Cox, Nico Koedam, Jean Lanckneus, Frank Maes, Jaak Monbaliu, Frank Mostaert, Magda Vincx, Ann Vanreusel, Filip Volckaert

Verslaggever: Jan Seys

1. Welkomstwoord door de nieuwe voorzitter

Colin Janssen heet de aanwezigen als kersverse voorzitter hartelijk welkom. Hij spreekt, mede uit naam van de voltallige Wetenschappelijke Commissie, zijn dankbaarheid en erkentelijkheid uit t.a.v. de vorige voorzitter, prof. Patric Jacobs, en apprecieert zijn inzet en de manier waarop hij deze commissie de afgelopen acht jaar heeft geleid.

Hij benadrukt verder de rol van de Wetenschappelijke Commissie in de werking van het VLIZ. De gouverneur als voorzitter van de Raad van Bestuur bevestigt bij deze ook het vertrouwen in de werking van de Commissie.

Verder dankt Colin Janssen de leden van de Wetenschappelijke Commissie voor het vertrouwen geschonken ten aanzien van zijn persoon bij de aanstelling als nieuwe voorzitter.

2. Verslag vergadering 15 juni 2007

Het verslag van deze vergadering wordt goedgekeurd.

3. Eventuele bijkomende agendapunten (zie verder onder 13)

Aangebracht door Rudy Herman:

- **Update inventarisatie financiering marien onderzoek**
- **Publicatie over mariene 'invasive species' door BMM**

4. Beslissingen Raad van Bestuur VLIZ

- Aanstellingen binnen Raad van Bestuur

De Vlaamse Regering heeft beslist Colin Janssen als nieuwe voorzitter van de Wetenschappelijke Commissie en als ondervoorzitter van de Raad van Bestuur aan te stellen. Ilse Hoet, afdelingshoofd binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, werd tevens aangesteld als bestuurder, dit ter vervanging van Jan Strubbe. Yves Goossens, algemeen directeur van DAB Vloot, is reeds enige tijd lid. Hij is vertegenwoordiger van het IVA MD&K.

- Start zelfanalyse ter voorbereiding doorlichting VLIZ

De Raad van Bestuur nodigt de Wetenschappelijke Commissie uit om elementen aan te reiken voor een 'sterkte-zwakte' analyse, ter voorbereiding van de doorlichting die in 2008-2009 zal georganiseerd worden door EWI ter voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst

2010-2014. Ook het nadenken over nieuwe opportuniteiten en taken verdient speciale aandacht. De voorzitter zal alle input centraliseren.

- Oktoberrede gouverneur en InnovOcean

De rede 'West-Vlaanderen door de zee gedreven' wordt ter vergadering uitgedeeld. Deze rede werd op 3 oktober jl. door de gouverneur uitgesproken en is voorbereid door het VLIZ en het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer i.s.m. andere kustpartners. De gouverneur was zeer erkentelijk voor de rol die VLIZ samen met andere partners gespeeld heeft in het tot standkomen van dit document.

Jan Mees maakt de aanwezigen ook attent op de in deze rede voorgestelde nieuwe naam 'InnovOcean', voor de site op de oosteroever van Oostende. Deze naam groepeerde alle zeegebonden innovatieve initiatieven op deze locatie. Rudy Herman vindt deze naam goed gekozen en dringt aan op het koppelen van een goed logo aan dit 'handelsmerk'. De voorzitter stelt voor om de directeur toe te laten hierrond initiatief te nemen. Jan Mees benadrukt dat de opsomming van instanties niet limitatief is en kan uitgebreid worden. Marnix Pieters geeft aan dat ook C-Power interesse toont in nieuwe publieksgerichte activiteiten op de oosteroever van Oostende.

- Oproep tot voorstellen hosten JCOMM-OPSC

InnovOcean en de veelheid aan activiteiten op diverse niveaus zullen ook nieuwe initiatieven aan. Concreet ligt nu een open vraag op tafel van het WMO/IOC initiatief JCOMM om te verhuizen uit Toulouse. Het VLIZ onderzoekt momenteel of – evt. i.s.m. andere partners – een voorstel kan worden gedaan om dit operationeel centrum van JCOMM aan te trekken. De contactpunten van IOC zijn reeds aangeschreven en ook met federaal Wetenschapsbeleid (Belspo) is contact gelegd. Momenteel is het wachten op de krachtlijnen van de nieuwe minister voor Wetenschap en Innovatie binnen de Vlaamse Regering. Het antwoord naar JCOMM komt er sowieso uiterlijk op 15 november 2007.

- VLIZ en zoetwater

Prof. Patrick Meire mobiliseert momenteel Vlaanderen m.b.t. watersysteemkennis en ziet voor het 'zoetwater' een nood aan netwerking, informatie- en databeheer e.a. ondersteunende taken. Vermits de parallellen met de werking van het VLIZ voor de hand liggen, werd het VLIZ gepolst naar zijn visie over de oprichting van een dergelijke entiteit. De Raad van Bestuur van het VLIZ heeft dit onderwerp besproken en wil alvast zijn mariene focus houden en dus zelf zijn expertiseveld niet gaan uitbreiden naar het zoetwater toe. Het stelt evenwel zijn expertise en systemen graag ter beschikking van de collega's uit het zoetwater en het wil helpen meedenken over het creëren van een ondersteuningscel zoetwater.

- Bestending BeNCoRe

Het Belgische netwerk binnen ENCORA ('BeNCoRe') heeft zijn secretariaat op het VLIZ. De Raad van Bestuur heeft zich gebogen over het gaande houden van dit Belgisch netwerk na het verlopen van het Europees project ENCORA. Concluderend wordt de netwerking tussen Vlaamse en Franssprekende groepen zoals bestaande binnen BeNCoRe als uniek ervaren en wordt geadviseerd te onderzoeken hoe dit initiatief kan gecontinueerd worden. Georges Pichot vraagt wat de concrete acties zijn die BeNCoRe heeft uitgevoerd. Jan Mees licht de diverse initiatieven toe, zoals de website, een 'coastal Wiki', de jaarlijkse ontmoetingsdag en het systeem van reisbeurzen. Ook de thematische netwerken binnen ENCORA worden vermeld.

- Nieuwe publicatiestrategie Jaarboek en Collected Reprints

De Raad van Bestuur heeft beslist de Collected Reprints niet langer als dusdanig uit te geven. Ze zullen nog enkel elektronisch worden verzameld en worden opgenomen in de informatiesystemen van het VLIZ (het open archiefsysteem OMA). In het Jaarboek, dat vanaf volgend jaar ook in het Engels zal verschijnen, zal tevens een lijst van alle ingestuurde Belgische publicaties worden opgenomen. De uitwisselingsabonnementen van de bibliotheek kunnen dan met het jaarboek verder gezet worden. Bibliotheken uit ontwikkelingslanden zullen dan jaarlijks worden uitgenodigd hard copies van de artikels van de Vlaamse wetenschappers aan te vragen.

5. Samenstelling Wetenschappelijke Commissie

Door de aanstelling van Colin Janssen als voorzitter is er een vacature voor een vertegenwoordiger van de Universiteit Gent binnen de commissie. Het voorstel van voorzitter en directeur is om prof. Wim Vyverman voor te dragen aan de Raad van Bestuur als kandidaat. Het punt of voorstellen en aanstellen van nieuwe kandidaten kan, los van de hogere universitaire echelons, wordt aangehaald door Georges Pichot en besproken. Voorstel is om een conditioneel positief advies te bekomen van de Wetenschappelijke Commissie en vervolgens bekrachtiging te vragen bij de hogere instanties van de betrokken instelling.

6. Wetenschappelijke prijzen

- Prijs Delcroix

Deze editie blijkt een succes met 7 inzendingen (zie bijlage), na eerdere edities met steevast minder kandidaten. Het is de laatste keer dat de prijs in deze vorm wordt georganiseerd. Volgende keer gebeurt de uitreiking om de drie i.p.v. twee jaar en zal de prijs een waarde vertegenwoordigen van 25.000 EUR i.p.v. 12.500 EUR.

- Aanmoedigingsprijzen en North Sea Award

Indiendatum is 15 november. Bijkomende inzendingen zijn gewenst.

7. Structureel partnerschap en projecten wetenschapsinformatie

Het VLIZ is nu officieel erkend als structureel partner Wetenschapscommunicatie, waardoor het gefinancierd wordt – à max. 85.000 EUR per jaar – om te communiceren over zee en kust naar het (secundair) onderwijs. Voorzitter Colin Janssen nodigt iedereen uit een kijkje te gaan nemen op de VLIZ website, waar al heel wat concrete producten zichtbaar zijn gemaakt.

Jan Mees introduceert ook het nieuwe project 'Planeet Zee', als opvolger van Expeditie Zeeleeuw. Georges Pichot vraagt of er ook initiatieven zijn naar technische opvoeding in zeeberoepen. Jan Mees antwoordt dat het VLIZ ook mee heeft ingeschreven op twee nieuwe projectvoorstellen, waaronder een project over 'Meisjes en zeeberoepen'.

8. Stand van zaken dossiers infrastructuur

- Faciliteiten aan land: site Halve maan

Twee van de vier beoogde grote hangars op de site 'Halve Maan' zullen binnenkort worden aangekocht, en zullen samen met het VIOE worden ingericht. Eén hangar is nu al ter beschikking. De bedoeling is om op deze locatie zowel ruimte te creëren voor conservering, opslag, publiekswerking, kantoren, e.d. Guido Dumon meldt dat hij op zoek is naar een nieuwe locatie voor het OMS, dat in Zeebrugge straks plaats moet ruimen. Jan Mees wil deze suggestie graag opnemen en Guido zal zijn oversten hierover informeren en een overleg plannen met het VLIZ.

- **Nieuw onderzoeksschip**

Het dossier evolueert zeer positief, maar door de wissel bij de politieke top is het momenteel afwachten geblazen.

- **Apparatuur Zeeleeuw**

Weinig nieuws te melden.

9. Nieuwe projecten

- **Volgende fase Scheldemonitor**

Ter informatie vermeldt Jan Mees dat het project Scheldemonitor straks hoogstwaarschijnlijk in een hogere versnelling schakelt, met een upgradering van een informatieportaal naar een data- en informatieportaal.

- **Nippon Foundation – POGO Centre of Excellence in Oceanography**

Het VLIZ heeft samen met de universiteiten van Gent (Marelac) en Brussel (Ecomama), en met het UNESCO/IOC Project Office for IODE, een voorstel ingediend om een Centre of Excellence in zeewetenschappen te ontwikkelen. De Nippon Foundation maakt momenteel uit de 7 inzendingen een keuze over welke projecten worden weerhouden.

- **Projecten SSD**

Dit punt was geagendeerd om bij federaal Wetenschapsbeleid te polsen naar de toekomst van de SSD projecten, temeer daar een zekere ongerustheid heerst bij de wetenschappers over de continuering. David Cox is niet aanwezig en dus kan geen formeel antwoord worden gegeven. Georges Pichot meldt dat de evaluatie pas zal uitgevoerd zijn in de zomer van 2008. Rudy Herman voegt toe dat momenteel een bespreking gaande is over de deliverables van de individuele, lopende projecten.

- **Europese projecten**

De voorbereidende fase voor het 7de Kaderprogramma loopt. Het VLIZ houdt hierbij voornamelijk de ogen open voor aspecten rond indicatoren, spatial planning en biologische datasystemen. Rudy Herman meldt dat de final draft voor de oproepen voor 2008 in aantocht is.

10. Voorbije en geplande evenementen

- **Rondetafel aquacultuur, 13/9/2007**

Dit rondetafelgesprek met inleidende voordrachten door experts uit de aquacultuursector, werd als waardevol beoordeeld. Het plaatste o.a. enkele kanttekeningen rond het al te overhaast willen inzetten op aquacultuuractiviteiten in onze regio.

- **Sea Alarm Conference, 01-03/10/2007**

Het VLIZ zat mee in de organisatie van dit driedaagse internationale symposium, getrokken door Sea Alarm.

- **Workshop voorbereiding Congres Watersysteemkennis, 12/10/2007**

Deze workshop, op vraag van Patrick Meire, werd gefaciliteerd door het VLIZ.

- **8ste VLIZ Jongerencontactdag, 29/2/2008**

Het programma volgt binnenkort. Jan Seys voegt toe dat ook inzendingen voor zeegebonden foto's ter competitie welgekomen zijn.

- **UGent aan zee, 07/03/2008**

Onder de vlag 'UGent aan zee' plaatst de Universiteit Gent op 7 en 8 maart 2008 zijn zeewetenschappelijk werk in de schijnwerpers. Het VLIZ faciliteert op diverse manieren. Jan Mees benadrukt dat dit een service is die voor alle leden en instellingen van het VLIZ geldt.

- **Open forum Marine Board, 13-15/05/2008**

De MB-ESF is reeds verhuisd naar Oostende en neemt volgende week zijn intrek in de nieuwe kantoren. Er volgt een plechtige opening half mei 2008, naast een open forum voor alle belangrijke zeegerelateerde netwerken in Europa (ERA-netwerkern, ICES, Euro-GOOS, MarBef, Marine Genomics, EurOceans, e.a.). De wetenschappelijke commissie zal uitgenodigd worden voor de feestelijke opening (waarschijnlijk late namiddag/avond van 14 mei).

- **IAMSLIC/EURASLIC meeting 2009**

Deze joint-meeting van mariene bibliotheken wordt in 2009 gehost te Oostende.

- **Andere**

Jan Seys meldt de vraag vanwege het INBO om de Europese Seabird Group Conference in België te hosten eind 2008, begin 2009. Het VLIZ staat positief t.o.v. een actieve participatie hierin.

11. Nieuwe en geplande publicaties

- **Grote Rede en VLIZINE**

Jan Seys schetst de inhoud van GR19 en 20.

- **Fotogalerij en filmpjes**

- **Dagboeken expedities**

N.a.v. een expeditie van onderzoekster Katja Guillini (UGent) met de Polarstern in noordelijke wateren deze zomer werd een soort expeditieblog door het VLIZ opgestart, waarop de onderzoeker het thuisfront met foto's en korte tekstjes op de hoogte kan houden. Het VLIZ schat dit experiment positief in, temeer daar het ook de mogelijkheid creëert om impressies van expedities te archiveren voor het nageslacht.

- **Nieuwe affiches over het leven aan onze kust**

In het kader van de aanmaak van affiches van veel voorkomende dieren en planten in zee- en kustbiotopen, kan gemeld worden dat het basisfotomateriaal voor drie affiches ('Vloedlijn', 'Slikken' en 'Zacht substraat') nu bij de ontwerper is.

- **Achtergronddocument 'Kust en zee' MIRA-T**

Dit vernieuwde achtergronddocument over de toestand van het kust- en zeemilieu, waarvan de eindredactie op vraag van VMM is uitgevoerd door het VLIZ, is nu klaar en beschikbaar.

- **Andere**

- Het mosdierenboek van Hans De Blauwe – gefaciliteerd door het VLIZ – verkeert in een eindfase en gaat vermoedelijk eerstdaags naar de ontwerper. Het VLIZ verzorgt de druk en fungeert als eindredacteur en editor.

- Jan Stel vroeg om de publicatie 'Een KNMI voor de Noordzee' onder de leden van de wetenschappelijke commissie te verdelen.

- De publicatie "Visions of sea change" over marine spatial planning is nu voorhanden en zal naar alle leden van de Wetenschappelijke Commissie worden opgestuurd.

12. Kort overzicht nieuwe ontwikkelingen datacentrum en website

Jan Mees licht een aantal nieuwe initiatieven toe, die werden gerealiseerd onder impuls van de nieuwe manager van het datacentrum. Aan het begin van de volgende vergadering zal de tijd genomen worden om een aantal hiervan te demonstreren, nl. :

- **Architectuur en inhoud centrale datasystemen**
- **Monitoring Spuikom**
- **Westbanks, Inram, Quest4D, OMES**
- **Marine Species**
- **Olierampen**
- **Wrakken**
- **Operationele data, cf. UNESCO (sea-level data 130 stations wereldwijd)**
- **African Marine Atlas, Cruseros CPPS, Sea level Data Facility, Unified Tsunami Website**

13. Varia

- Inventarisatie financiering marien onderzoek:

Rudy Herman schetst hoe in 2001 een overzicht gebracht werd rond dit thema n.a.v. een studiedag. Nu wordt nagedacht hoe een update kan worden verzorgd voor de periode 2001-2006. Er zal via het VLIZ (Ann-Katrien Lescauwat) een bevraging volgen naar alle zeewetenschappers en beleidslui toe. Georges Pichot vraagt waar de grenzen getrokken worden in het al dan niet opnemen van technische meetplatforms (bv. waarom wel Meetnet Vlaamse Banken en niet satellietobservatie?). Rudy Herman antwoordt. Jan Mees voegt toe dat misschien beter moet geargumenteed en beschreven worden wat niet/wat wel en waarom.

- Publicatie over invasive species:

Een geschil tussen het VLIZ en de BMM in verband met de publicatie van een lijst invasive species is vermeld. De voorzitter nodigt de partijen uit om hieromtrent een gepaste schikking te treffen.

14. Data nieuwe vergaderingen

Vrijdag 21 december: locatie Het Pand (Gent)